

САНА ОЛОХ

Х а й м а т
1931 оыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 85 (6221)

1985 оыл. От ийин 13 күнэ
СУБУОТА

Сынаата
3 харчы.

ХОНУУТААБЫ ОТУУЛАРГА, САЙЫЛЫКТАРГА КИИННЭЭН

Пятилетка түмүнтэрин-
нээх сылын уонна бүтүн-
нүүтүн сорунтарын толо-
рууга өлгөм үүт, эмис эт
ийин охсууу быһаары-
лаах эплиттээх күннэри-
нөн мичирэн ыйдары бу-
ларлар. Общественинай сүө-
һүгэ дороххой уонна сү-
мэһиннээх айылыгы бэл-
эмнээһин саваланна.
Бастыг үлэ коллективта-
ра бу кэми санга үтүөк-
нээх бачымыннынан кө-
рүстүлэр. Мичирэн сүө-
һүгэ дороххой уонна сү-
мэһиннээх айылыгы бэл-
эмнээһин саваланна.
Бастыг үлэ коллективта-
ра бу кэми санга үтүөк-
нээх бачымыннынан кө-
рүстүлэр. Мичирэн сүө-
һүгэ дороххой уонна сү-
мэһиннээх айылыгы бэл-
эмнээһин саваланна.

Уотараа уонна Аммат
укуур үрдэтэргэ икстүлэр.
Итилэргэ үлэниг күүс үн-
сэ тардылына. Ол да
ийин сөххөттар партион-
нара, сыхаабы парти-
най тэрилтэлэр маасса-
бай-политическай үлэни ху-
нуутаабы отууларга, са-
йылыктар кыһыл инуну-
тарыгар кииннээн тэри-
йэллэр. Сайынны хаһа-
йыстыбаннай үлэлэр бы-
лазнынын толорууу и-
дөөлүгөскай өттүнэ
хааччыныга аналлалх
группалар аналлылар.
Хас ферма, оттуур звено
ахсын партинай тэри-
йэллэр, агитатордар,
политинформатордар, сүө-
һүгэ дороххой уонна сү-
мэһиннээх айылыгы бэл-
эмнээһин саваланна.

Ула мүнүүтэтин, са-
йынны биир күн көдүү-
һүн икстүлэрэ кэр-
дөр таблицаар, плакат-
тар аңсхулуохтаахтар.
Дьон түмүс сирдэригэр
«Молниялары», истинэ
хаһыаттарын, икстүлэр
агитация атын да форма-
ларын кииннээн туһа-
ныахха, оперативнайды-
уларытан иһиэххэ.
Хааччылар, мультурнай-
сирдэтар тэрилтэлэр үлэ-
һиттэрэ быһаччы быһа-
ныахха, оперативнайды-
уларытан иһиэххэ.

Мичирэн ыйдарыгар
үтүөк ахсын үрдэтэргэ, ыч-
чат сүөһүнү төлөһүүтүгэ,
дороххой уонна сүмэһин-
нээх айылыктары бэлэ-
мнээһингэ туруоруоллубут
сорунтары идеологияскай
өттүнэ хааччыныгы ба-
ры өттүнэ тупсары —
партинай тэрилтэлэр бу
күннэрдээки уталытты-
бат сорунтара.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Мичирэн бастагы ыйгар общественнай сүөһүнү
натига, киинтэн бородуусууаны ыдыны уонна со-
лосуукааһыны элбэттигэ социалистическай куотала-
һыга үрдүк көрдөрүүлэри «тискигэ» маннык сөххө-
тар, отделениелар, маннык фермалар коллективтара,
бастыг манныксыттар, ийрэй көрөөччүлэр оройуон-
наабы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар:

СОВХОЗТАРТАН

«Мындабайы» совхоз.

Карл Маркс аатынан совхоз.

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Болугур отделениета (управляющий Павлов А. Х.,
партибюро секретара Николаева В. И., сельсовет испол-
комун председатели Сидоров М. М.).

«Мугудай» отделениета (управляющий Пермяков
И. Д., партибюро секретара Дьяков А. А., сельсовет
исполкомун председатели Кроникова М. Д.).

Соловьев отделениета (управляющий Яковлев И. И.,
партибюро секретара Кроникова И. Д., сельсовет испол-
комун председатели Федоров З. И.).

ЫАННЫЫК ФЕРМАЛАРТАН

«Сарданга» ферма коллектива (Соловьев, старший
Собаккин Е. Г.) — фуражнай ынарын ахсыттан 329-туу
кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 100,6 бырыһыан то-
лорбут.

«Маян» ферма коллектива (Толоон, старший Око-
пешникова М. И.) — хас биридиг фуражнай ынахтан
324-туу кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 109,5 бы-
рыһыан толорбутун иһин.

«Хайбаныкы» ферма коллектива (Болугур, старший
Федотов Ф. А.) — фуражнай ынарын ахсыттан 311-дин
кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 35,2 бырыһыан куо-
һарбытын иһин.

«Хайыраас» ферма коллектива (Болугур, старший
Боников И. И.) — хас биридиг фуражнай ынахтан 289-
туу кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 107 бырыһыан
толорбутун иһин.

«Угуохтар» ферма коллектива (Мугудай, старший
Пермяков Т. М.) — фуражнай ынах ахсыттан 287-дин
кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 29,9 бырыһыан куо-
һарбытын иһин.

«Булгуннах» ферма коллектива (Мугудай, старший
Пермяков С. Н.) — хас биридиг фуражнай ынахтан
279-туу кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 120,2 бы-
рыһыан толорбутун иһин.

«Нустун» ферма коллектива (Толоон, старший Мест-
никова М. И.) — фуражнай ынах ахсыттан 275-тин
кг үтүү ман, эбэһээтэлиститибэтин 105,8 бырыһыан то-
лорон.

ЫАННЫЫКСЫТТАРТАН

Себастьян Егор Гаврилович (Соловьев) — хас бири-
диг фуражнай ынарын ахсыттан 520-дин кг үтүү
ман, эбэһээтэлиститибэтин 104,2 бырыһыан толорон.

Окопешникова Никифор Иванович (Мугудай) — фу-
ражнай ынарын ахсыттан 397-дин кг үтүү ман, эбэ-
һээтэлиститибэтин 135,9 бырыһыан толорон.

Никифорова Анна Афанасьевна (Сылан) — фураж-
най ынарын ахсыттан 387-дин кг үтүү ман, эбэһээтэли-
ститибэтин 110,6 бырыһыан толорбутун иһин.

Марков Андрей Иванович (Болугур) — хас бири-
диг фуражнай ынарын ахсыттан 379-туу кг үтүү ман
эбэһээтэлиститибэтин 126,3 бырыһыан толорон.

Гоголева Ульяна Павловна (Толоон) — фураж-
най ынарын ахсыттан 373-туу кг үтүү ман, эбэһээтэли-
ститибэтин 106,6 бырыһыан толорбутун иһин.

Никифорова Марфа Васильевна (Хадаар) — хас бири-
диг ынарын ахсыттан 366-тыг кг үтүү ман, эбэһээтэли-
ститибэтин 111,2 бырыһыан толорон.

Горохова Марина Ивановна (Болугур) — фураж-
най ынарын ахсыттан 361-дин кг үтүү ман, эбэһээтэли-
ститибэтин 138,8 бырыһыан толорбутун иһин.

Дидоров Владимир Иванович (Болугур) — хас бири-
диг фуражнай ынахтан 348-туу кг үтүү ман, эбэһээ-
тэлиститибэтин 130 бырыһыан толорон.

ТИНГЭЭНИ ЫЫР ЫАННЫЫКСЫТТАРТАН

Манарова Любовь Ивановна (Болугур) — фураж-
най ынарын ахсыттан 295-тин кг үтүү ман, эбэһээтэли-
ститибэтин 122,3 бырыһыан толорбутун иһин.

Кожуров Егор Афанасьевич (Болугур) — хас бири-
диг фуражнай ынахтан 277-дин кг үтүү ман, эбэһээтэ-
листитибэтин 102,6 бырыһыан толорбут.

Кроникова Мария Филипповна (Соловьев) — фура-
жнай ынарын ахсыттан 217-дин кг үтүү ман, эбэһээ-
тэлиститибэтин 124,7 бырыһыан толорбутун иһин.

НЫРЭИ КӨРӨӨЧЧҮЛЭРТЭН

Дьяковская Харитина Ивановна (Болугур) — 50 ны-
рэй тыһынаах итэн, хас биридинэрин 25,9-туу кг
төлөһүтэн.

Лазарева Ульяна Дмитриевна (Оддулуун) — 50 ны-
рэй тыһынаахтыг итэн, хас биридинэрин 24,3-туу
кг төлөһүтүн иһин.

Иванова Марфа Васильевна (Соловьев) — 45 ныр-
эй тыһынаахтыг итэн, хас биридинэрин 19,5-тин кг
төлөһүтүн.

КОСИЛКА КЫРЫЛЫР

(Фоторепортаж)

гар иккис икстэни ыды-
та. Быхатын өттөххө, от-
чут дьонор.
Бу күннэргэ Дмитрий
Петровиһы көрсөн савар-
гастым:
— Быһыл хас тэһна оту
оттуур былаан тикэрдилли-
нэ?
— Былаанмыт 250 тонна.
Ону таһынан эбэһээ-
талиститибэ ылыныахтаах-
пыт.
— Звенодар хас кийини
анаатылар?
— Быһыл токус кийинан
үлэһин соруктаахмыт.
Урукку сылларга уон
биир буолар өтөбүт.
Ити курдук кенести-
һэн баран, Түөйү үрөһүн

дианки түһэ турдубут. Ор-
төр буолабытыг, үлэһин
ходуһаларыгар тийиһ
кэлдибит.
— Урукку маршрутлу-
туван оттуохпут. Луһаада,
Дьотту, бу Түөйү үрөһү-
нэн үлэһээтэахпыт, — дьот
кийин ходуһатын көрдө-
рө-көрдөрө хааман иста.
Сир-дойду туһунан са-
һаргэһин буолбутугар зве-
новод быһыл от үтүүү-
түн туһунан хайдах баа-
рынан төгө-хоро кэпсэ-
тэ. Окутарааччыларга
тийиһ билесиппит от
окутарааччыларынан Д.
И. Беляев уонна И. Д.
Монастырев дьон эдэркээ
дьонор аһамыттар. Би-
һиги тийгэртитигэр кийи-
лэр хайһы-үйүгэ ходуһа-
ларын хаста да эртэбүт
этилэр.

Звено охсубут сирэ кэ-
һээн, туруорбут от үк-
сээн иһэр. Ходуһаа ко-
силька тохтомо суох кы-
рылылар.

Е. МАКАРОВ.

Снимоктарга: звеновод
Д. И. Никифоров; ходу-
һаа.

Автор фотолара.

Ким төһөнү

оттоото

Бастагы колоннада —
отчут ахсаана, иккискэ —
от ийин 12 күнүгэр дьон
көбүһүлүбүтэ (тонна):

Карл Маркс	251	125,6
Субурууснай	163	195,8
Хатылам	93	52,8
Болтоно	75	143
Эр. Эристин	435	144
Хоптор	176	25
Хадаар	63	30,5
Хайахыт	125	35,5
Чалыр	71	44
«Чурапчы»	304	148
Сылан	144	72
Колонки	100	51
Армылаах	60	25
«Мындабайы»	227	102,5
Болугур	130	62,5
Соловьев	97	40
«Мугудай»	286	227
Мугудай	123	86
Чалалара	104	59
Толоон	59	82
Орой. үрдүнэн	1671	942,9

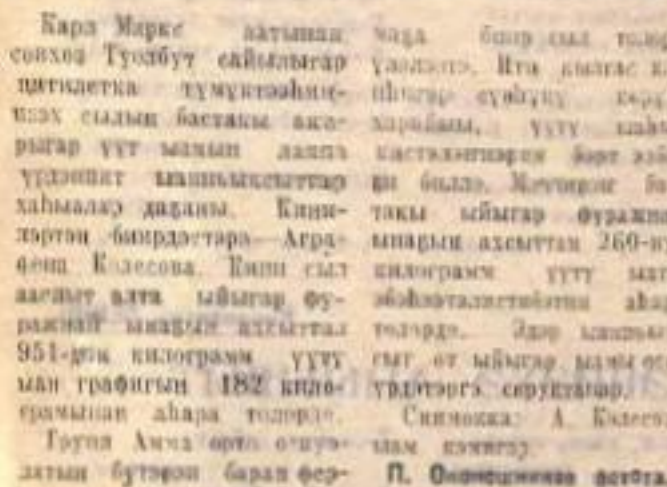
Сөххөттарга оттоһун та-
һаа олус бытаан. Оройуон
үрдүнэн график быһыты-
нан от ийин 8 күнүгэр
дьон 3258 тонна от сого-
туоннааһыахтаада ыра-
дынан толорулаулаах
иһэр.

ТЫА ХАНААЙЫСТЫБА-
ТЫН УПРАВЛЕНИЕТА.

«Чурапчы» совхоз Түө-
йүтэриг учаастагыг коло-
нниг звенота окко баста-
кынан кийрибэ. Бу звен-
онну оройуонга биллэр
отчут Дмитрий Петровиһ
Никифоров салайар. Бы-
ларыһын кийи звенота 330
тонна оту оттоон сөххө-
нуу.

Барз Маркэ латыншан сөвхөз Түсүбүү саймалыгар цитилетка түмүтүнүн илээх сыйын бастаан акырыгар үүт мыын даяла үрдүктүг шанымыкыттар хаймалар даяаны. Кини-лортон биридэтара—Агга-фени Колесова. Кини сиз аасыт алта ыбыгар бу-ражнай мындай атыттал 951-дк килограмм үүтү ман графигын 182 кило-граммын алара толорго.

Группа Анна орто очку-латын бүткөн барап өсө-

малга бичиг хэлл тогтох
үзэмжтэй. Ийн дараагс нь
иймгэр сүмбүүн гарал
мариам, үүтү, шайт,
хастахтнэрин бөөтэй
бишээ. Мэргэжлээс бастай
иймгэр бичигтэй
мариам азхыттан 260-нуу
хилдэргэн үүтү малга,
мариамтэймэргэн абад
тэргэн. Эдгээр хилдэргэн
сүмбүүн азхыттан 260-нуу
хилдэргэн үүтү малга,
мариамтэймэргэн абад
тэргэн.

П. Овчинниковова-Васюта.

Ижиллэр, Сүбзүүрүүснэй
илан сонхон Хамгаал-
ры "Тэдсэлнийн" "Ис-
" комсомольскэй-и-
ферматын үлэинтэрин
стөрэ—Эдэрхэ мал-
инкыттар саймынса
үүү үбүрүүлэх-көтүү-
х түбүүг, баянла сэтэ-
анлар. Эдэрхэ баян-
ил алектөөх огуулан-
ран производствойн
тахмыбтырар, Ог-
онно салалтата нл-
инкытары бипр ферм-
түмөн үлэинтэртэ бй-
рбыта. Эдэрхэ баян-
ар «Искра» дини ин-
иескай-аппа мээмнмт-
быйрын таларда. И-
дэртэ сүдүлхэтарин, аш-
сей Деросуйн 135, Ил-
Федарона 161 быйрма
талартон ордух үлэ-
интэрүүлэинтэр.

Эдэрхэ баян-аппа
таах үлэинтэр сэрэгсэд-
үлэинилэр. Бэйхэртэ,
бэйл аппыттарын сүдэр-
днх үлэстэлэр. Бэйл
үлэх бэйлмнхсүт, бэйл
эин өсөмөпатор Свётл-
Николетна манна стар
шайдын, отон Улэ-
Илэ Жакета, оротон
Татына Ваенкитона Ил-
рилово дэстэвинилтэр.

Бичхтар шорон дини
мнхэ, сүдэрхэ, сүдэрхэ

дэдэ сүлжнэеэ эрхэтэй-
хэмбэт, олоххо бары-
густул нуутруунуу эрх-
тэй буулбат: шарахат,
араас мэхийдэр да-
лаа суохтар. Оводор-
күбүктэ үлэс улабыт
ахтар тутурылланнар
имити оттугэр үүт бы-
нны толорууга билэр
валаттар үөскэбилтара.
Тэриэ алдэрэр өхтө
ийбэллэ, үлэ режикп
таналтык тутуһан, кы-
һыһыларын туран үлэ-
билтэрэ.

[illegible]

У. АТЛАСОВА,
соехоз профкомун
председатель.

Билигин үүтү ыңымы уюм-
на туттарымы госуударстан-
дай былааннарын тоолорууга
саламат быһаарылыах кэм.
Отделениеларга, сельсо-
веттарга үүтү-аны эбэтэр
кыһалар хайдах туһаныл-
лаарын? Ити ыйытылыга
туһааннаах салайааччылар
наһыйт эппиэттиилэр.

А. ПАВЛОВ, «Мындагы-
йы» совхоз Болугурааы
отделениетын упралтыош-
а:

[illegible]

Үе сайынча — Саппаас
Өт, Хайырраг, Халбанчыны
машыныкытара бос айы-
гар бары даваны эриш-деш
учуштайды улаагетилэр. Саппа-
ас Оттон фуражайы шы-
гачан ахсыттан 340-нуу ки-
лограмм үтү-машыт Смен-
Дидарованы борботон каты-
тыкка сөн. Оттон Хайыр-
рагка ордуң эйбик үтү
Маршадна Герасова (36)

кг). Владимир Дедюков (327 кг) уюна Анастасия Пилипченко (316 кг) матылар. Минна форма үзүмүн Фражаний минах азыктан 289-түт килограмм түт мылтыкка, салмагынан 44,3 тонна малан эбизиндестей 107 бырышман голфулуна. Он арарн оруу эабак берүүсүгүяны Халбараксы саймытын 9 мин-нымсыктара шердулар. Ф. А. Федотн старнайдаах форма бек мытар калово-йунан 17,7 тоннаы мин, ебизиндестейтин 33 бы-рышыныкка туулаа.

Сайылыктарга эбей аны-
лык бастабыт. Бийик аны-
лыгы боскынчанынга на-
рыкка үрдөрткөн ажалыста-
нан сузугу аныккы тут-
табыт. Эбей аныкты ула-
дан иниттарга орутабыт.
Мантан инни аныктар мөч-
күйлөр биримексирин уна-
таштыгына табылгыны
богтууктар гүлү кыла-
лыгылар күннөртөр үүт
манын камталат. курдук
түүннөр маным сымдан
мөчкөштөктө.

Өз ишаралар өздөштүрүүсүндө 145 тонна үтүмдүү май, густарствода 120 тоннага стримингизилалык. Бул жерлердеги кызыл-каптал булуту аягында 5 тонна түтүмдүүлүктү.

М. ФИЛИПОВ, Чаныр
сельсоветын исполняющ
председателя:

— Сая сабаланимарттан пайдаланила 12 тонна киринэ үүтү гасударсфюда атылаага, Чакыр элэ тоохтөро ордук эабак боре-дууксубайа бос айыгар туттардылар. Сүүрунаан 25 малтан барыга 7,6 тонна хомуулутина. Малаар ордо-рунар үттөрөн хомуулан туттардым Н. Н. Спененик сүктөрөддизиттан бу үлө бичхларди бөдөдөтөнөнч. Проконий Проконенич малларга график бдымчте-нан сымлаар буюуа күнү-нүн илаң илэр. Сонхобу кытта дуугабардаспыт мал-лартан «ордук эабак үүтү Н. Т. Кузюминнаах, Н. Е. Алакееваллаах, Р. Т. Куз-ниннаах туттардылар.

Г. СМЕРНИКОВ, Суб-
рууской затынэн сохкоз
Болтонжотуу отделениетын
управляющий:

—Отделение глыб бокс
и глины туңгунунан государствен-
ному 31,4 т. үзүү саты тут-
тарбаста. Бокс ийиштер ите-
ни лаппа кычкыттыбыз —
глыз аныгытар графитин
6,8 тоннадан тапдыбыз.
Бу ийги график ситиби-
лар таштанын. Халкымыз-
дын таласар тузуткан ичкы-
нок ийиштеринен бекталып

түндүк бирдиктөзгөн ма-
налык сыйыктарга үрдөтүл-
бөт сорууларга тизгін-
биттөрү. Олору толорор
балачка тирээлини өхтө
Чыраңдайы сайымын
үзүлүккө, Козобур, Ма-
реңд Егорона бас мыйыт
дураңдай инарый ахытты
361-дин килотамм үү-
мат. Оттон иччү киста-
кыга Матрена Петроина Па-
лова мыйдагы көрдөрүү
358 килограммга өкүртө. О-
ларзы соруудын илайы
толорботош манымсыктат-
лабааттар.

[illegible]

Ааспыт ийга нийлэж
нэлтэн 5 тонна үүтү хамуулан гуттардаыбат. Ийдаа
ны сөрүдэх төлөрүүлүбата
Бу ийга 7 тоннаны гутта
рарга сөрүдэх тиэртилэр
билигин күн ахсын 2-ли
бонтигэр кэригэ үтү хому
булаан.

[illegible][illegible]

Чылынарада сиптэсчигэр апоналара кэрэллэниттин аһаллык бу курутун сокутуналалааһын баардыктанно Сорох сыз баанынантан бөлөччэ үрүк үмүттүү кэмтөөһүннү.

Октябрь, 1987 жылдагы 900 тонна сикледи, декабрдагы 700 тонна сикледи, январдагы 700 тонна сикледи, февралдагы 700 тонна сикледи, марттагы 700 тонна сикледи, апрелдагы 700 тонна сикледи, маусымдагы 700 тонна сикледи, июндагы 700 тонна сикледи, июлдагы 700 тонна сикледи, августтагы 700 тонна сикледи, сентябрдагы 700 тонна сикледи, октябрдагы 700 тонна сикледи, ноябрдагы 700 тонна сикледи, декабрдагы 700 тонна сикледи.

Өз эрдэм атам баалма-
маларыгт үүнүүснэ бэлд
гэх. Устайгаар, сүрт
бид эрдэмтэн бүлэглэм-

[illegible]

Сөмәлсүт үләнең үс-
тү-буйына тәрнәргә мәт-
дә ыһанар. Ыһнәң
мәһәһә алтыһыт. Өтәһә-

нийн салалтат дэвчүү
дгийн үүднээс ардчилсан
Огноо байхыг түүнтэй ух
бодлын дээрхтэй байх
Техниканы байнгынлаг
гэрэлтэр сүлдэргэ 3 нүс
та ороодубут, хүрүү түү
түбүт. Огноо тийм ба
хүмүүнлэргэ 1900 төрл
ноууноо кириллэгийн
д.д. үүднээс гэрэлтү
түт. Байнгын ороодубу
600 уонна 300 кубе
дах тэрхүүгэрэлтүү
Байхыг бигрээ бигн оро
былааннаахыг, 750 үн
на, сүүлчн гэрэлтүү
амарга бийлэгдэнэ
хүмүүн Бодлого оро
хынхн сүүлчтүү
хүмүүн гэрэлтүү нүс
та нинригдэнэ. Үүлүү
сүтүүт гэрэл, нилэгс ба
дээрх хүмүүнлэргэ, хэлч
түбэлэгдэнэ сүүлчтүү
сүүлчтүү гэрэлтүү дү
түгээхтүү.

В. БАРАШНОВ,
Чьяппара отделение
Силестини звенстун
Звеньевой.

1. Огу хамтисыбылаахатк, камитор хомууу оттоонун 30—60 бырийлан албообитигэр өнгөнөт.
2. Хобуулан баран оту өксүү абылык единичатан уонка протонны 30 бырийлан наметатар.
3. Саха сиритэр оттоонун улука бири-сүрү 30—35 суукка, Оу алын оттоонуну самай аылгас боддохто, үүнэби бокзигический уонка нигмексикк веществолара дэли өрдэкине, үрдүк сирөөннөөхтүк алымакта.
4. Оу алын ортолутар бири тектарга үүнэби протонна 500 г-н 3 г-н дьери наметатар. Оу алын оттоонунга хобуулан сиритэр үлэхэн өнөөттөл.
5. Сармада өтүтүр от каретина үрдүтү, кун өтөтүтүл кыбэ наметатар, оттоон кыбэ өнөк үтүтүтү бири. Оу алымыбытан үрдүтэр сыматан өксүүтүтүн интар барытаа.
6. Ходуна үүнмүт отун абых сүтүтү сүөх хомуууу-га өксүү алымыбытан үрдүтү быһылан сүтүтүлээх.

Дэхэн нугурдах сүрьеэ хадгымал үрүгтэ 4—5 см бууштаал. Хадгымал итгитэн үрдүк буолларына, үүмүт өтлөн албэри гыта хомуйгалуубат. Холбоур, хадгымалы 10 см үрдүк гына огустандахха оту миним у хадгымар хууһунтар 17,6 бэриһимэн, өтлөн уу мэлбэ сүрьеэтэр от 32,9 бэриһимэн амыһылар.

Огу сүсүлдүбүтүнүн сыймаары баран, көннүңкү сүсү буулаан уонна бугулаан салгыны куурдар буолалыкка хадымалга кураан күннөргө 1—1,5 хонутан ордуу сүөх куурдалыктылат. Огу муннарга сөн буолтуу быйнаарга куур сыйтар оттон сүсүмүн тутан ыла-быа хатан эрдэнэ эрийкилэр. Итиннэхэ от аһар кууран тобутталамнат уонна ситэ бычыгыраһбат буолларымна, ол лата мунналар сөн буолубутунан алдымнар. Кураан күннөргө от сүсүбүтүн кыйкыр буолалыкка, сүбүбүтү 1—2 күн куурдулар, оту бугулаан кыйкыр түбүлөргө, ол сүсүдүбүт оту 1—1,5 күн устатыгар хадымалга сарапталлар уонна 1—1,5 ц ылаа бугулаһанар.

